

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

ПРОГРАМА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Приета от Секционен съвет № 6/15.06.2020 г.

Утвърдена от Факултетен съвет с Протокол № 6 от 16.09.2020 г.

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**„Български език”, чуждестранни студенти, обучение на български
език**

УЧЕБЕН ПЛАН

Дисциплина	Изпит в семестър	Часове				Часове по години и семестър			
						I год.		II год.	
		Всичко	Лекции	Упражнения	Кредит	I сем.	II сем.	I сем.	II сем.
Български език	IV	120	0	120	8	0/30	0/30	0/30	0/30

Наименование на дисциплината:

„Български език”, чуждестранни студенти, медицина, обучение на български език

Вид на дисциплината съгласно ЕДИ:

Задължителна

Ниво на обучение:

Магистър /М/

Форми на обучение:

Упражнения, индивидуална и екипна работа със студенти

Курс на обучение:

I и II курс

Продължителност на обучение:

Четири семестъра

Хорариум:

0 часа лекции, 120 часа упражнения

Помощни средства за преподаване:

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

Мултимедийни презентации, дискусии, ролеви модели на ситуации, интерактивни методи на работа

Форми на оценяване:

Писмен и устен изпит (в края на втората академична година). Допускане до устен изпит – след успешно положен писмен изпит.

Във формирането на крайната оценка влизат текущият контрол (текущи оценки, студентски разработки и семестриални тестове от първи, втори и трети семестър) и оценката от изпита.

Формиране на оценката:

Във формирането на крайната оценка участват резултатът от изпита и семестриалните оценки.

- (a) семестриална оценка, (a1) текущ контрол, (a2) студентска разработка, (a3) семестриален тест / $a = 0,4 \cdot a1 + 0,3 \cdot a2 + 0,3 \cdot a3$
(a), (b), (c) – семестриални оценки

Компоненти на изпита (d) : писмен (d1) и устен (d2) / $d = 0,5 \cdot d1 + 0,5 \cdot d2$

Формиране на крайната оценка: $Q = 0,7 \cdot d + 0,1 \cdot a + 0,1 \cdot b + 0,1 \cdot c$

Аспекти при формиране на оценката:

Текущ контрол, студентски разработки и семестриални тестове от първи, втори и трети семестър

Семестриален изпит:

Да / Писмен и устен изпит (в края на втората академична година)

Държавен изпит:

Не

Водещ преподавател:

Дисциплината се води от хабилитирани преподаватели, преподаватели с ОНС „Доктор“ и магистри с педагогическа правоспособност.

Катедра:

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

Секция по български език

➤ **АНОТАЦИЯ**

Учебната програма по български език включва преподаване на нови знания и упражнения по български език за общи и медицински цели. В обучението се прилага мултидисциплинарен подход, при който предклинични и клинични медицински текстове се интерпретират и възпроизвеждат както от гледна точка на медицинската специалност, така и от гледна точка на лексикални, граматични, текстови критерии. Акцентът се поставя върху логико-семантичната организация на информацията, граматичните категории и комуникативната перспектива.

При обучението на студентите се прилагат методи на затвърждаване и надграждане на езиковата комуникативна компетентност. Формите на оценяване са текущ контрол и изпит.

➤ **ОСНОВНИ ЗАДАЧИ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА**

Дисциплината предлага усвояване на езикови знания и умения за комуникация в областта на българския език за общи и медицински цели.

➤ **ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ**

- да разбират устни и писмени текстове на български език за общи и медицински цели;
- да анализират текстове на български език;
- да конструират текстове на български език въз основа на логико-семантична схема и езикови критерии;
- да представят информацията от текстова ситуация;
- да намират връзка между конкретен текст и по-широк професионален контекст;
- да вземат словесно решение след интерпретиране на информацията от текстова ситуация.

➤ **У П Р А Ж Н Е Н И Я – Т Е З И С И**

I семестър

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

УПРАЖНЕНИЕ № 1 - 2 часа. Тест за установяване нивото на владеење на български език.

УПРАЖНЕНИЕ № 2 - 2 часа. Медицински текст. Фонемна и графична система на българския език. Специфика на българската азбука. Отбелязване на меките съгласни при писане.

УПРАЖНЕНИЕ № 3 - 2 часа. Разлика между звук и буква. Звукови промени и редувания в съвременния български език.

УПРАЖНЕНИЕ № 4 - 2 часа. Медицински текст. Правопис и правоговор на медицинската терминология с български и латински произход.

УПРАЖНЕНИЕ № 5 - 2 часа. Медицински текст. Условен правопис.

УПРАЖНЕНИЕ № 6 - 2 часа. Части на речта. Съществително име – видове, граматични значения.

УПРАЖНЕНИЕ № 7 - 2 часа. Медицински текст. Съществително име – образуване.

УПРАЖНЕНИЕ № 8 - 2 часа. Медицински текст. Лексикална категория: терминологична и професионална лексика.

УПРАЖНЕНИЕ № 9 - 2 часа. Медицински текст. Терминологична синонимия.

УПРАЖНЕНИЕ № 10 - 2 часа. Прилагателно име – видове, граматични категории.

УПРАЖНЕНИЕ № 11 - 2 часа. Прилагателно име – образуване. Употреба в медицинския език.

УПРАЖНЕНИЕ № 12 - 2 часа. Медицински текст. Съгласуване на прилагателни имена със съществителни.

УПРАЖНЕНИЕ № 13 - 2 часа. Словообразователни модели – обобщение. Структури за определение и класификация.

УПРАЖНЕНИЕ № 14 - 2 часа. Въпроси на фонетиката, морфологията и лексикологията – обобщение.

УПРАЖНЕНИЕ № 15 - 2 часа. Семестриален тест.

II семестър

УПРАЖНЕНИЕ № 1 - 2 часа. Медицински текст. Числително име – видове, граматични категории.

УПРАЖНЕНИЕ № 2 - 2 часа. Употреба на числителни имена в медицинския език.

УПРАЖНЕНИЕ № 3 - 2 часа. Медицински текст. Глагол – лексико-граматични разреди. Спрежения. Сегашно време и минало неопределено време в медицинския език.

УПРАЖНЕНИЕ № 4 - 2 часа. Вид на глагола. образуване. Видови двойки.

УПРАЖНЕНИЕ № 5 - 2 часа. Медицински текст. Залог и наклонение на глагола.

УПРАЖНЕНИЕ № 6 - 2 часа. Отглаголни съществителни. образуване.

УПРАЖНЕНИЕ № 7 - 2 часа. Медицински текст. Имената и глаголите в медицинския език – обобщение.

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

УПРАЖНЕНИЕ № 8 - 2 часа. Причастия – видове, граматични категории.

УПРАЖНЕНИЕ № 9 - 2 часа. Причастия – видове, граматични категории.

УПРАЖНЕНИЕ № 10 - 2 часа. Медицински текст. Причастия – образуване.

УПРАЖНЕНИЕ № 11 - 2 часа. Употреба на причастия като определения в медицинския език. Разработване на текстове за писмена и устна медицинска комуникация.

УПРАЖНЕНИЕ № 12 - 2 часа. Медицински текст. Терминология и комуникация в специалността. Текстови задачи.

УПРАЖНЕНИЕ № 13 - 2 часа. Въпроси на фонетиката и лексикологията – обобщение.

УПРАЖНЕНИЕ № 14 - 2 часа. Въпроси на морфологията – обобщение.

УПРАЖНЕНИЕ № 15 - 2 часа. Семестриален тест.

III семестър

УПРАЖНЕНИЕ № 1 - 2 часа. Местоимения.

УПРАЖНЕНИЕ № 2 - 2 часа. Медицински текст. Местоимения. Употреба в медицинския език.

УПРАЖНЕНИЕ № 3 - 2 часа. Медицински текст. Наречие – видове, образуване.

УПРАЖНЕНИЕ № 4 - 2 часа. Медицински текст. Предлози и съюзи.

УПРАЖНЕНИЕ № 5 - 2 часа. Медицински текст. Употреба на предлози и съюзи в медицински текстове.

УПРАЖНЕНИЕ № 6 - 2 часа. Медицински текст. Сложните думи в медицинския език.

УПРАЖНЕНИЕ № 7 - 2 часа. Употреба на сложни думи с общ и терминологичен характер.

УПРАЖНЕНИЕ № 8 - 2 часа. Медицински текст. Лексикално значение на думата. Пряко и преносно значение. Многозначност на думата. Синоними, антоними, пароними и омоними.

УПРАЖНЕНИЕ № 9 - 2 часа. Синоними, антоними, пароними и омоними.

УПРАЖНЕНИЕ № 10 - 2 часа. Словосъчетание – видове. Свързване в словосъчетанието.

УПРАЖНЕНИЕ № 11 - 2 часа. Медицински текст. Образуване на словосъчетания с различни части на речта.

УПРАЖНЕНИЕ № 12 - 2 часа. Медицински текст. Фразеологични словосъчетания.

УПРАЖНЕНИЕ № 13 - 2 часа. Въпроси на морфологията – обобщение.

УПРАЖНЕНИЕ № 14 - 2 часа. Въпроси на лексикологията и текстологията – обобщение.

УПРАЖНЕНИЕ № 15 - 2 часа. Семестриален тест.

IV семестър

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

УПРАЖНЕНИЕ № 1 - 2 часа. Медицински текст. Просто изречение.

УПРАЖНЕНИЕ № 2 - 2 часа. Конструирани и трансформирани на изречения с различна цел.

УПРАЖНЕНИЕ № 3 - 2 часа. Медицински текст. Разработка на текст на медицинска тематика.

УПРАЖНЕНИЕ № 4 - 2 часа. Синтактични синоними.

УПРАЖНЕНИЕ № 5 - 2 часа. Медицински текст. Главни части на простото изречение.

УПРАЖНЕНИЕ № 6 - 2 часа. Медицински казус. Видове сказуемо.

УПРАЖНЕНИЕ № 7 - 2 часа. Второстепенни части на простото изречение.

УПРАЖНЕНИЕ № 8 - 2 часа. Медицински казус. Сложно изречение – видове.

УПРАЖНЕНИЕ № 9 - 2 часа. Сложни съставни изречения. Текстова задача: дискусия.

УПРАЖНЕНИЕ № 10 - 2 часа. Медицински казус. Обособени части. Трансформирани на сложно в просто изречение.

УПРАЖНЕНИЕ № 11 - 2 часа. История на заболяването. Диагностичен план и епикриза. Структури за описание на лечение.

УПРАЖНЕНИЕ № 12 - 2 часа. Попълване на медицински документи. Описание на клинична картина. Структури за изразяване на указания.

УПРАЖНЕНИЕ № 13 - 2 часа. Анамнеза – компоненти. Снемане на анамнеза. Структури за изразяване на причинно-следствени връзки.

УПРАЖНЕНИЕ № 14 - 2 часа. Морфологични въпроси на медицинския текст.

УПРАЖНЕНИЕ № 15 - 2 часа. Лексикални и синтактични въпроси на медицинския текст.

➤ **ЛИТЕРАТУРА**

Милиева, Д. и колектив. Граматични въпроси на медицинския текст - мултидисциплинарен подход. Учебник по български език за чуждестранни студенти и специализанти – медици, стоматолози, фармацевти. Изд. Фондация „Физика, инженерство, медицина – XXI“. София, 2004

Милиева, Д. и колектив. Текстолингвистика. Учебно помагало за студенти по медицина. Медицински университет – Пловдив, 2007

Милиева, Д. и колектив. Текстови структури и езикови употреби в медицината. Учебно ръководство за студенти по медицина, дентална медицина,

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

фармация, управление на здравните грижи, здравни грижи. Медицински университет – Пловдив, 2008

Краевска, А. и колектив. Български език. Учебник за медици чужденци. Изд. „Летера“, Пловдив, 2005

Кънчева, П. Учебник по български език за чуждестранни студенти по медицина, стоматология и фармация. Медицинско изд. „АРСО“ ЕТ „АРСО – Асен Петров“, София, 2006

Джон Трим и колектив. Обща европейска езикова рамка, Релакса, София, 2006

Други актуални учебници и помагала по избор на преподавателите.

➤ **КОНСПЕКТ ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ**

1. Фонемна и графична система на българския език. Звукови промени и редувания в съвременния български език.
2. Медицинска терминология.
3. Съществително име – видове, граматични категории.
4. Лексикална категория: терминологична и професионална лексика.
5. Прилагателно име – видове, граматични категории.
6. Числително име – видове, граматични категории.
7. Глагол – лексико-граматични разреди. Спрежения. Сегашно време и минало неопределено време.
8. Вид на глагола. Видови двойки.
9. Залог на глагола.

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

10. Наклонение на глагола.
11. Отглаголни съществителни.
12. Причастия – видове, граматични категории.
13. Местоимения – видове, граматични категории.
14. Наречие.
15. Предлози и съюзи.
16. Сложните думи в медицинския език. Употреба на сложни думи с общ и терминологичен характер.
17. Видове думи според лексикалното значение. Синоними, антоними, пароними и омоними.
18. Словосъчетание – видове. Свързване в словосъчетанието.
19. Просто изречение. Конструирание и трансформиране на изречения.
20. Синтактични синоними.
21. Главни и второстепенни части на простото изречение.
22. Сложно изречение. Видове сложни изречения.
23. Обособени части. Трансформиране на сложно в просто изречение.
24. Медицински документи. История на заболяването.
25. Анамнеза.

*Всеки въпрос от конспекта включва изучаван предклиничен или клиничен медицински текст.